MAATALOUS

Luonnolle emme mahda mitään, mutta mikä on ihmisen laatimaa ja säätämää, siihen voimme vaikuttaa. **TOIMINNANJOHTAJA VILHO PASANEN, MTK-POHJOIS-KARJALA**

Peltoja jää Itä-Suomessa kylvämättä märkyyden vuoksi

Kylvöt ovat märkyyden takia yhä paikoin kesken Keski- ja Itä-Suomessa. Moni viljelijä on muuttanut viljalle suunniteltuja lohkoja avokesannoksi.

LIISA YLI-KETOLA

Liperissä kylvöjä tehtiin paikoin vielä viikonlopun aikana.

Kesken olevia kylvöjä yritetään vielä tehdä loppuun runsaista sateista ja märkyydestä kärsineillä alueilla Itä- ja Keski-Suomessa. Esimerkiksi Pohjois-Savossa kylvettiin viime viikolla ohraa, MTK-Pohjois-Savon järjestöagrologi **Jari Kauhanen** kertoo.

”Viime perjantaina joillakin oli tekemättä vielä isojakin, jopa yli 100 hehtaarin kylvöurakoita.”

Ongelmat ovat hyvin paikallisia.

”Kylvämättömiä peltoja voi olla yksittäisillä tiloilla 5–20 prosenttia peltoalasta. Saman tilan lohkoilla voi olla hyvin erilainen tilanne, on erittäin aikaisin kylvettyjä ja sitten kylvämättömiä alueita.”

Töiden ruuhkautuminen on lisännyt murheita entisestään, kun viljelijän täytyisi olla yhtä aikaa kylvämässä, rehunteossa ja ruiskuttamassa, Kauhanen toteaa. ”Ja kaikki pitäisi pystyä tekemään hyvä sään aikaan.”

Samojen ongelmien kanssa painitaan myös Pohjois-Karjalassa. ”Juuassa osa on jättänyt kylvöt kesken ja aloittanut rehunteon”, kertoo MTK-Pohjois-Karjalan toiminnanjohtaja **Vilho Pasanen**.

Oman alueensa tilanteen Pasasen arvioi kuitenkin hieman valoisammaksi kuin Pohjois-Savon. Kylvämättä on pääosin pieniä ja yksittäisiä aloja.

Hankaluuksia on ollut myös Etelä-Savossa, vaikka valtaosa onkin saanut kylvöt tehtyä – ”tavalla tai toisella”, kertoo MTK:n toiminnanjohtaja **Vesa Kallio**.

”Hankalimpia ovat olleet suomaat ja keväällä kynnetyt multamaat. Osa niistä jää kylvämättä.”

Toisaalta paikallisesti ongelmat voivat olla hyvinkin vakavia.

”Pahimmissa tapauksissa yksittäisillä tiloilla jää iso osa, jopa 40 prosenttia kylvöistä tekemättä alkuperäisin suunnitelman mukaisesti. Märimmille pelloille ei ole mitään asiaa.”

Keski-Suomessa kylvämättä on joillain alueilla muutamia prosentteja pinta-alasta. ”Sadekuurot ovat vaivanneet maakuntaamme eniten nelostien itäpuolella”, kertoo MTK-Keski-Suomen vt. toiminnanjohtaja **Pertti Ruuska**.

Monilla tiloilla kylvöjä on jouduttu myös uusimaan. Tukiehdot edellyttävät, että ennen viimeistä kylvöpäivää eli 30.6. tuhoutunut kasvusto on yritettävä kylvää olosuhteiden salliessa uudelleen.

Pasasen mukaan suurin yksittäisen viljelijän uudelleen kylvämä ala on 65 hehtaaria. Ala oli pakko kuorettumisen takia kylvää uudelleen.

Uusintakylvöjen takia monella tilalla taloudelliset tappiot ovat jo nyt merkittäviä, Kauhanen huomauttaa.

Tukiehtojen mukaan pelto pitää kylvää, jotta siitä voi saada tukea. Siksi monien viljelijöiden on tukieurojen takia pakko yrittää kylvää vaikka väkisin, Pasanen toteaa.

”Ne tuet, ne tuet. Jokainen killinki tarvitaan, että selviydytään taloudellisista velvoitteista.”

”Kylvösesonki venyi poikkeuksellisen pitkäksi. Useampi viljelijä on kertonut, että kylvöt ajoittuivat oikullisten sääolojen vuoksi jopa noin kuukauden ajalle, kun normaalisti siitä suoriudutaan 2–3 viikossa”, Ruuska kertoo.

”Kylvöjen venyminen näkyy tietenkin sitten syksyllä myös pidempänä puintisesonkina.”

JUHANI REKU

Ensisijaisesti lohko yritettävä aina kylvää

Kasvuston vahingoittumisesta pitää aina tehdä satovahinkoilmoitus, kun vahinko on havaittu. Ilmoitus on tehtävä, vaikka ei hakisi satovahinkokorvausta.

Jos kylvö on epäonnistunut eivätkä siemenet ole itäneet, lohko pitää yrittää kylvää uudelleen olosuhteiden salliessa viimeistään 30.6. Jos uusintakylvö ei siihen mennessä onnistu, siitä pitää ilmoittaa kuntaan. Kuntaan pitää ilmoittaa myös siitä, jos lohkoa ei pystytä kylvämään lainkaan.

Uusintakylvössä lohkoa saa lannoittaa vain sen verran, kuin ensimmäisen kylvökerran ravinnemäärät antavat myöden. Vuotuista enimmäismäärää ei saa ylittää.

Ensimmäisen kylvön että uusintakylvön tiedot sekä uusintakylvön syy pitää merkitä lohkokirjanpitoon.

Jos vesi on vallannut pellon ja tukahduttanut kasvustoa, tuki maksetaan lohkolta normaalisti, jos pääosa lohkon kasvustosta on säilynyt ja tuottaa korjuu- ja markkinakelpoisen sadon. Jos taas pääosa on tuhoutunut, lohkosta ei makseta tukea, ellei tuhoaluetta kylvetä uudelleen tai tuhoutuneista alueista muodosteta omaa kasvulohkoa.

Viljelijä voi ilmoittaa kylvön estävästä ylivoimaisesta esteestä kuntaan 30.6. mennessä.

JUHANI REKU

Ilmastonmuutos uhkaa vehnäntuotantoa

ILMASTO MUUTTUU

Euroopan vehnäntuotantoalueet joutuvat tulevaisuudessa varautumaan aiempaa suurempiin satotappioihin, tiedotetaan Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta (MTT). Syynä ovat maapallon lämpenemisen seurauksena yleistyvät, poikkeukselliset sääilmiöt.

Satotappioiden vaikutukset olisivat maailmanlaajuisia, sillä Eurooppa tuottaa lähes kolmanneksen maailman vehnästä.

Eteläisessä Euroopassa maapallon lämpeneminen aiheuttaa kuivuutta ja lämpöpiikkejä, pohjoisessa lisääntyvää märkyyttä ja kylmyyttä etenkin kylvöaikaan.

”Viime vuosina olemme todistaneet poikkeuksellisten sääilmiöiden vaikutuksia viljantuotantoon tärkeillä maanviljelyalueilla. Nämä ilmiöt ovat olleet yksi tärkeimmistä syistä kasvavaan elintarvikepulaan ja elintarvikkeiden hintapiikkeihin”, toteaa MTT:n professori **Reimund Rötter**.

Rötter kollegoineen on uudessa tutkimuksessaan kartoittanut ilmastonmuutoksen vaikutuksia vehnän viljelylle. Saatua tietoa voidaan hyödyntää sopeuttamisstrategioiden suunnittelussa.

”Tutkimuksen ja maatalouspoliittisten päätösten pitäisi tukea vehnän lajikkeiden monimuotoista kehittämistä ja mallinnusta, jotta markkinoille saadaan kehitettyä tulevaisuuden ympäristöihin soveltuvia, erityyppisiä vehnälajikkeita”, Rötter toteaa.

Euroopassa tehdään parhaillaan alueellisia pilottitutkimuksia ilmastonmuutoksen vaikutuksista sekä ruoantuotannon ja viljelytapojen sopeuttamisesta tulevaisuuden ilmastoon.

Suomen alueellista tutkimusta tehdään Pohjois-Savossa.

”Vaikka tutkimustuloksemme koskevat vehnänviljelyä, samat riskit koskevat myös muita viljelykasveja”, Rötter muistuttaa.

MT

Osa joutunut arvaamaan tulevat kylvönsä

Päätukihaun jälkeen tulleiden kylvömuutosten viimeinen ilmoittamispäivä oli tämän viikon maanantaina.

Vaikka lohko olisi ollut maanantaina vielä kylvämättä, viljelijän on pitänyt pystyä ilmoittamaan, mitä siihen kylvää tämän tai ensi viikon aikana. Hallinto edellyttää, että kylvämättömiä lohkoja on yritettävä kylvää vielä EU:n säätämään viimeiseen kylvöpäivään eli 30.6. asti.

Siihen asti pitää yrittää myös uudelleenkylvöä niillä lohkoilla, joiden kasvuston sateet tai märkyys ovat tuhonneet.

MTK:n itäisten ja pohjoisten liittojen edustajat ovat jo ehtineet peräänkuuluttaa hallinnolta muutosta kylvöalojen muutosilmoituksen jättöpäivään.

MTK-Pohjois-Savon järjestöagrologi **Jari Kauhanen** että MTK-Pohjois-Karjalan toiminnanjohtaja **Vilho Pasanen** yhdistäisivät kylvömuutosilmoituksen takarajan ja viimeisen kylvöpäivän.

”Luonnolle emme mahda mitään, mutta mikä on ihmisen laatimaa ja säätämää, siihen voimme vaikuttaa”, Pasanen toteaa.

Kauhasen mukaan monien viljelijöiden oli todennäköisesti pakko ilmoittaa muutosilmoituksessaan varmuuden vuoksi sellaiset lohkot avokesannoksi, jotka oli tukihakemuksessa ilmoittanut nurmen ja kokoviljan korjuuseen perustettavaksi alaksi.

Mavi: EU sanelee

Koska viimeinen muutospäivämäärä on EU:n säätämä, sitä ei voi kansallisella päätöksellä muuttaa, kertoo ylitarkastaja **Kirsi Kankaanpää** Maaseutuviraston valvontayksiköstä.

Viimeinen muutospäivämäärä vaikuttaa myös peltovalvontojen aloittamiseen. Valvonnat voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun viljelijät ovat ilmoittaneet muutoksista.

”Jos valvontojen aloitus myöhästyy nykyisestä, se voi vaikuttaa myös tukien maksuun. Valvonnat on tehtävä ennen maksatusten aloittamista ja vuosittain aikataulu on ollut hyvin kriittinen sen suhteen, että maksatus on saatu aloitettua suunnitellussa aikataulussa.”

Samasta syystä myös MTK:n maatalouslinjan johtaja **Minna-Mari Kaila** suhtautuu kylvöpäivän ja muutosilmoituksen takarajan yhdistämiseen epäillen.

”Kahden viikon siirto aiheuttaisi todennäköisesti pintaalatukien maksatuksen siirtymisen vuoden 2015 puolelle. Tämä olisi tietysti iso ongelma monelle tilalle.”

JUHANI REKU

Hanke laski maito- ja bioenergia-oy:n kannattavuuden

Iso yhteisnavetta ja sen jatkoksi oma biokaasulaitos – kiinnostaisiko ja kannattaisiko? Sitä lähdettiin selvittämään Pohjois-Pohjanmaalla.

Laskelmat esiteltiin eilen tiistaina ja ne löytyvät Maatilojen uusi yhteistyö – Modernikolhoosi-hankkeen Facebook-sivuilta.

Vuonna 2011 käynnistynyt hanke on pyrkinyt monin tavoin edistämään yhteisnavettamalleja, projektikoordinaattori **Veli-Tapio Manninen** kertoo. Hankkeen lopuksi haluttiin konkretisoida asiaa tekemällä tarkat käytännön laskelmat.

Pyhäjärven ja Kärsämäen alueen viljelijöille lähetettiin kysely, kiinnostaisiko heitä olla mukana yhteisnavetan sekä biokaasulaitoksen ja liikenneaseman kannattavuus- ja toteuttamisselvityksessä.

Joukko tiloja oli kiinnostunut osallisuudesta molemmissa, osa vain biokaasulaitoksessa. Lisäksi löytyi tiloja, jotka ovat kiinnostuneita sopimusviljelystä tai konepalvelujen tarjoamisesta.

Vastausten perusteella yhtiön navetan kooksi muotoutui 300 lehmää.

Osakkuudesta alustavasti kiinnostuneita tiloja on kahdeksan.

Mallilaskelmat tehtiin tilojen todellisten tietojen mukaan. Tilojen nimiä ei julkaista, ja siksi mallilaskelman tulokset voidaan tarjota kaikkien kiinnostuneiden käyttöön, Manninen kertoo.

”Paljon järkisyitä”

Vaikka kyse oli mallilaskelmasta, Manninen uskoo, että yhteisnavetta-biokaasuhanke toteutuu jollakin aikavälillä.

Yhteisnavetan perustamiseen on hänen mukaansa valtava määrä järkisyitä: talous, työmäärä sekä vastuun ja riskien jako.

Työuupumus on maatiloilla arkitodellisuutta, hän toteaa. Yhteisnavettahankkeiden avulla mukana olevien työmäärää voidaan helpottaa samalla kun kilpailukyky paranee.

”Mielestäni maidontuottajallakin pitää olla oikeus viisipäiväiseen työviikkoon, ja yhteisnavetta antaa siihen mahdollisuuden.”

Lisäksi yhteisnavetta tarjoaa mukana olevalle työyhteisön, joka on monelle tärkeä voimavara.

Kaasua, sähköä, lämpöä

Biokaasulaitos ja tankkausasema ovat tärkeä osa hanketta.

Kaasun tankkausasemaverkosto yltää tällä hetkellä etelästä Jyväskylän tasolle, mutta siitä pohjoiseen se puuttuu, Manninen toteaa.

Laitos tuottaa liikennepolttoaineen lisäksi sähköä ja lämpöä.

SATU LEHTONEN

Navettayhtiön toimintamalli